

"Fronjick"

JRG 7 ✓
NR. 1

MEDEDELINGEN
Oudheidkundige
Kring Voorst

Oudheidkundige kring Twello

Bank: Rabo Bank. Twello - Banknummer. 36.28.09.267

Correspondentie-adres:

v.d. Duyn v. Maesdamstr.
84 7391 VP TWELLO.

TWELLO, maart 1984.

Aan de leden van de Oudheidkundige Kring,

Het bestuur van de Oudheidkundige Kring nodigt u hierbij uit voor de jaarlijkse algemene ledenvergadering die op donderdag 22 maart 1984 in het dorps huis de Pompe, Kerkstraat 25 te Wilp zal worden gehouden. Aanvang 19.30 uur.

- Agenda: 1. Opening
2. Mededelingen en ingekomen stukken.
 3. Jaarverslag. Financieel overzicht van de penningmeester,
 4. Verslag van de kascommissie
 5. Benoeming kascommissie. De heer J. Wesdorp is aftredend.
 6. Bestuursverkiezing.
aftredend: R. Kloosterboer en J. Lubberts
(beiden herkiesbaar)
Het bestuur stelt voor te benoemen de heren
R. Kloosterboer en J. Lubberts.
 7. Rondvraag.
 8. Sluiting.

Bovenstaande vergadering is bestemd voor de leden en zal naar schatting een half uur in beslag nemen.

In aansluiting hierop om ongeveer 20.15 uur zal de weleerwaarde heer pater E.H.P. Gemmeke uit Deventer voor ons een lezing verzorgen met het onderwerp:

"Kloosterleven in Nederland".

De heer Gemmeke kan hierover boeiend vertellen zodat u dit vooral niet moet missen, temeer daar deze lezing dient ter voorbereiding van een excursie naar klooster Sion nabij Deventer, die wij als Oudheidkundige Kring dit jaar hopen te maken.

Zoals u weet is klooster Sion een nog volledig in gebruik zijnd klooster, dat alleen na afspraak in groepsverband kan worden bezocht. Hiervoor bestaat grote belangstelling. Het bestuur hoopt op uw aller komst naar de lezing. Genoemde bijeenkomst is vrij toegankelijk.

Met vriendelijke groet,

A.J. Fransen, secretaris.

Oudheidkundige kring Voorst

7e jaargang nummer 1

Bestuur:

Voorzitter : R. Kloosterboer, Rijksstraatweg 5, Wilp
Secretaris : A.J. Fransen, v.d. Duyn v. Maesdamstraat 84, Twello
Penningmeester : A.J. Bessels, Enkweg 9a, Posterenk
Archivaris : H.T. ten Hove, Tuinstraat 24, Voorst
Leden : Mevr. M. Dulack-Klaaysen, Rijksstraatweg 139, Twello
A.H. Rengersen, Zeedijk 33, Nijbroek
J. Lubberts, Kon. Wilhelminastraat 10, Terwolde
Redactie : M.J. ten Hove, Voorst
A.H. Rengersen, Nijbroek
J. Lubberts, Terwolde
Redactie-adres : J. Lubberts, Kon. Wilhelminastraat 10, Terwolde
tel. 05717 - 760

Nog steeds houdt de redactie-commissie zich gaarne aanbevolen voor kopie van leden voor de volgende uitgave(n)

LEDENADMINISTRATIE EN SECRETARIAAT

De ledenadministratie berust bij de secretaris p/a v.d. Duyn v, Maesdamstraat 84, 7391 VP Twello, tel. 05712 - 2887. Nieuwe leden kunnen zich hier melden.

De contributie als lid van de oudheidkundige kring bedraagt:

gewone leden	fl. 25,- per jaar
A.O.W. en jeugdleden	fl. 7,50 per jaar

Dit bedrag kan gestort worden op:

Rabobank Twello nr. 36.28.09.267 ten name van de oudheidkundige kring Voorst. Het gironummer van de Rabobank Twello is 879796.

Indien u verhuist, wilt u dan uw nieuwe adres aan de secretaris doen toekomen.

JAARVERSLAG 1 maart 1983 - 1 maart 1984.

Het jaar 1983 is voor de Oudheidkundige Kring Voorst een goed Jaar geweest. Verdere uitbouw van de activiteiten stond volop in de belangstelling.

Op 23 maart 1983 werd een goed bezochte jaarlijkse algemene ledenvergadering gehouden met aansluitend een dia-voorstelling over de molen van Duistervoorde in Twello.

Het bestuur kwam achtmaal voor vergadering bijeen.

Ingevolge het besluit van de ledenvergadering van 23 maart 1983 werd door het bestuur een begin gemaakt met de coördinatie van bepaalde activiteiten die verschillende leden elk voor zich op het terrein van de oudheidkunde verrichten. Hiertoe werd in mei een schriftelijke enquête ingesteld die verschillende reacties opleverde. Het resultaat was aanleiding tot nader overleg waaruit bleek, dat het in de praktijk toch enigszins moeilijk is om aan de hand van de binnengekomen reacties meer doelgerichte werkgroepen te formeren. Het bestuur blijft echter alert in deze en zal, waar mogelijk, gaarne coördinerend blijven optreden. Een deputatie van het bestuur woonde op uitnodiging van de Stichting Behoud Havekes Mölle te Twello de feestelijke opening bij van de molen van Duistervoorde, die na een geslaagde restauratie en opknapbeurt weer in volle glorie prijkt.

Op 22 oktober 1983 maakten leden van onze Oudheidkundige Kring een leerzame excursie naar het museum en het gemeente-archief van Zuphen.

Op 24 november 1983 hield de heer G. Janssen in het dorps huis te Wilp een lezing over de Bolwerksmolen in Deventer.

Een vertegenwoordiging van het bestuur bezocht de Gelderse Oudheidkundige Contactdag.

Op 23 februari 1984 vertoonde de Oudheidkundige Kring de bevrijdingsfilm over de bevrijding van Deventer, Wilp en Twello in april 1945. De belangstelling voor deze filmvertoning in zaal Korderijk te Twello was overweldigend. Het aantal geregistreerde bezoekers bedroeg meer dan het tienvoudige van het aantal dat doorgaans de andere avonden van de Oudheidkundige Kring bezoekt. De uitgaaf "Kronyck" verscheen driemaal, een activiteit die nog steeds volledig in zelfwerkzaamheid wordt uitgevoerd.

De vertegenwoordigers van onze Oudheidkundige Kring in de gemeentelijke monumentencommissie hebben ook gedurende het verslagjaar hun vergader- en inventarisatiewerkzaamheden met enthousiasme voortgezet. De heren ten Hove en Sevenster leveren hiermee een waardevolle bijdrage aan de instandhouding van het gemeentelijke streven naar het behoud van waardevolle panden in de gemeente Voorst.

Het aantal leden/abonnees/donateurs onderging gedurende de verslagperiode een stijging van 109 naar 114.

De secretaris.

BESTUURSMEEDEDELING.

Tot onze spijt is in de vorige "Cronijck" een storende fout geslopen. De contributie werd foutief vermeld: dit moet zijn fl. 25, -, inplaats van fl. 15,- voor gewone leden.

Tevens is er nog vraag naar het nummer waarin het oorlogsdagboek van de heer Kloosterboer is opgenomen, Wanneer u hierin belang stelt wilt u dit dan doorgeven aan de redactie, het secretariaat of aan de heer Kloosterboer, dan is het misschien mogelijk bij voldoende vraag nog een uitgave te realiseren.

De secretaris,

BOEKENNIEUWS.

- "De vorstelijke en stedelijke muntslag te Deventer" door J. Fortuyn Drooglever.
Uitg. Boekhandel Praamstra, Lange Bisschopstraat 41, Deventer, tel. 05700-12025. 1983. Formaat 27 cm, 48 pag. Prijs fl. 12,50, geïll.
Het boek beschrijft de geschiedenis van de Deventer muntslag in de 10e en 11e eeuw en in de periode 1450 tot 1700. Bevat katalogus met zwart/wit afbeeldingen, van de munten, zoals die in Deventer en omgeving in genoemde perioden werden gebruikt.
 - "De Hervormde Kerk te Nijbroek" door M.A. Prins - Schimmel en E.M. van Thienen.
Uitg. Stichting Oude Gelderse Kerken, Postbus 231, 6880 AE Velp, tel. 085 - 614743. Najaar 1983. 26 pag. Geïll. Publikatie afl. 17.
Bevat geschiedenis Ned. Hervormde Kerk te Nijbroek, alsmede de bijdrage "Nijbroek: een onvoltooide restauratie, een bruikbaar kerkgebouw".
 - "Dooopboek van Voorst 1658 - 1752" en
"Dooopboek van Wilp 1680 - 1750" door J. Hettink.
Uitg. Vereniging Veluwe Geslachten, Graaf van Lyndenlaan 53, 3771 JB Barneveld.
-

- "Twello in oude ansichten" door G.J. Kedde.

Uitg. Europese Bibliotheek te Zaltbommel. 1983. Tweede druk. 79 pag.

Geïll.

Dit lezenswaardige fotoboekje maakt deel uit van de landelijk bekende serie "In oude ansichten". Bevat foto's van Twello uit de periode 1880-1930.

Verkrijgbaar in de plaatselijke boekhandel.

BEVRIJDINGSFILM IN TWELLO WERD DRUK BEZOCHT.

Op donderdag 23 februari j.l. vertoonde onze Oudheidkundige Kring de film over de bevrijding van Deventer, Wilp en Twello in april 1945. In zaal Korderijk te Twello had de firma de Buyzer te Twello een aantal televisietoestellen geplaatst, waarop door middel van video de film van bijna een half uur goed was te volgen.

Door bemiddeling van de vereniging Oud-Deventer was de Oudheidkundige Kring in de gelegenheid, deze film, die tijdens de bevrijdingsakties door Canadese oorlogscorrespondenten was gemaakt, te vertonen.

De belangstelling hiervoor was overweldigend, waardoor het nodig werd de authentieke filmbeelden drie maal te vertonen. De ruim vierhonderd belangstellenden volgden soms ademloos de vreugdevolle, maar ook bewogen beelden van de gebeurtenissen rond de bevrijding.

Onder de belangstellenden waren veel ouderen, die de gebeurtenissen destijds met eigen ogen hadden gezien, maar ook veel jongeren, volgden de beelden, die na bijna veertig jaar nog van goede kwaliteit bleken te zijn. De heren van Zanten en van Baalen uit Deventer leverden hierbij commentaar.

De bevrijdingsdagen van april 1945.

De film begint met opnamen over de dagenlange strijd om de stad Groningen.

Brandende gebouwen, de overgave, straten vol puin,

Vervolgens passeert hotel Dalzicht in Hellendoorn de revue. In de omgeving hiervan filmden de Canadezen de restanten van een V1-lanceerbasis. Deze dood en verderf zaaïende projectielen konden een aanvangssnelheid bereiken van 750 kilometer per uur.

Hierna volgden beelden direct na de bevrijding van Deventer. Het kapotte viadukt nabij de Beestenmarkt, mensen in de Keizerstraat, een door oorlogsgeweld beschadigde Welle. Ook ziet men de lichamen van de gefusilleerde verzetsgroep, die vlak voor de bevrijding om het leven kwam.

Op 12 april 1945 werd de aanval van de Canadese troepen ingezet vanuit Gorssel om de IJssel over te steken. Dit is een strategisch punt uit vroeger eeuwen, telegen nabij de batterijen Dommerholt, ook wel Kozakkenbulten genoemd. De actie maakte deel uit van operatie Cannonshot.

De geallieerden waren in een eerder stadium reeds gestuit op fel verzet in Zutphen, waar Duitse troepen onder meer kinderen van 16 á 17 jaar in de strijd hadden ingezet.

De overtocht over de IJssel ging niet gemakkelijk. Op een gegeven moment werd gericht Duits vuur gegeven door artilleriewaarnemers vanuit de Nijenbeek bij Voorst.

Er werd een bruggehoofd gevormd in Wilp, vanwaar een verdere uitbraak plaatsvond. Bij het verder oprukken via de Wilpse Dijk ondervonden de Canadezen weerstand. Bij een verkenningsactie werd overste Don Mackenzie nabij het Wilde Zand door de luchtdruk van een granaat van een Duitse houwitzer gedood. Het Duitse afweervuur nabij het Holthuis in Twello was door deze actie door de Canadezen ontdekt en de verdere bevrijding van Twello kon beginnen. Men ziet vervolgens op de film de B Compagnie van de Highlanders Twello binnentrekken. Het was de bedoeling Twello bij verrassing aan te vallen. Hierbij verloren de Highlanders manschappen door hinderlagen en door gericht vuur vanuit ingegraven opstellingen en huizen.

De film besluit met beelden van een feestvierend Twello, dat zojuist is bevrijd, waarbij men het oude gemeentehuis in de oorspronkelijke toestand vóór de verbouwing in 1949 duidelijk kan zien.

A.J. Fransen.

VRAGEN BIJ EEN KERKEPAD.

Vroeger liep een pad vanaf de Broekhuizerstraat in Terwolde regelrecht naar de boerderij de Zwaan, later genoemd Dorpszicht. Deze boerderij ligt ten oosten van het huidige café Dorpszicht. Het pad begon bij de boerderij het "Broekhuis" (later afgebrand). Deze boerderij stond in een bocht van de Broekhuizerstraat tegenover het huidige "Hamershuis", genoemd naar de huidige bewoners. Officieel het "kleine Broekhuis" geheten. Dit pad nu werd het kerkenpad genoemd. Door bejaarde bewoners in de buurt werd met nadruk de N genoemd in tegenstelling met het kerkepad, dat loopt van de Vaassenseweg naar hoek Molenweg - Wolterkampsweg.

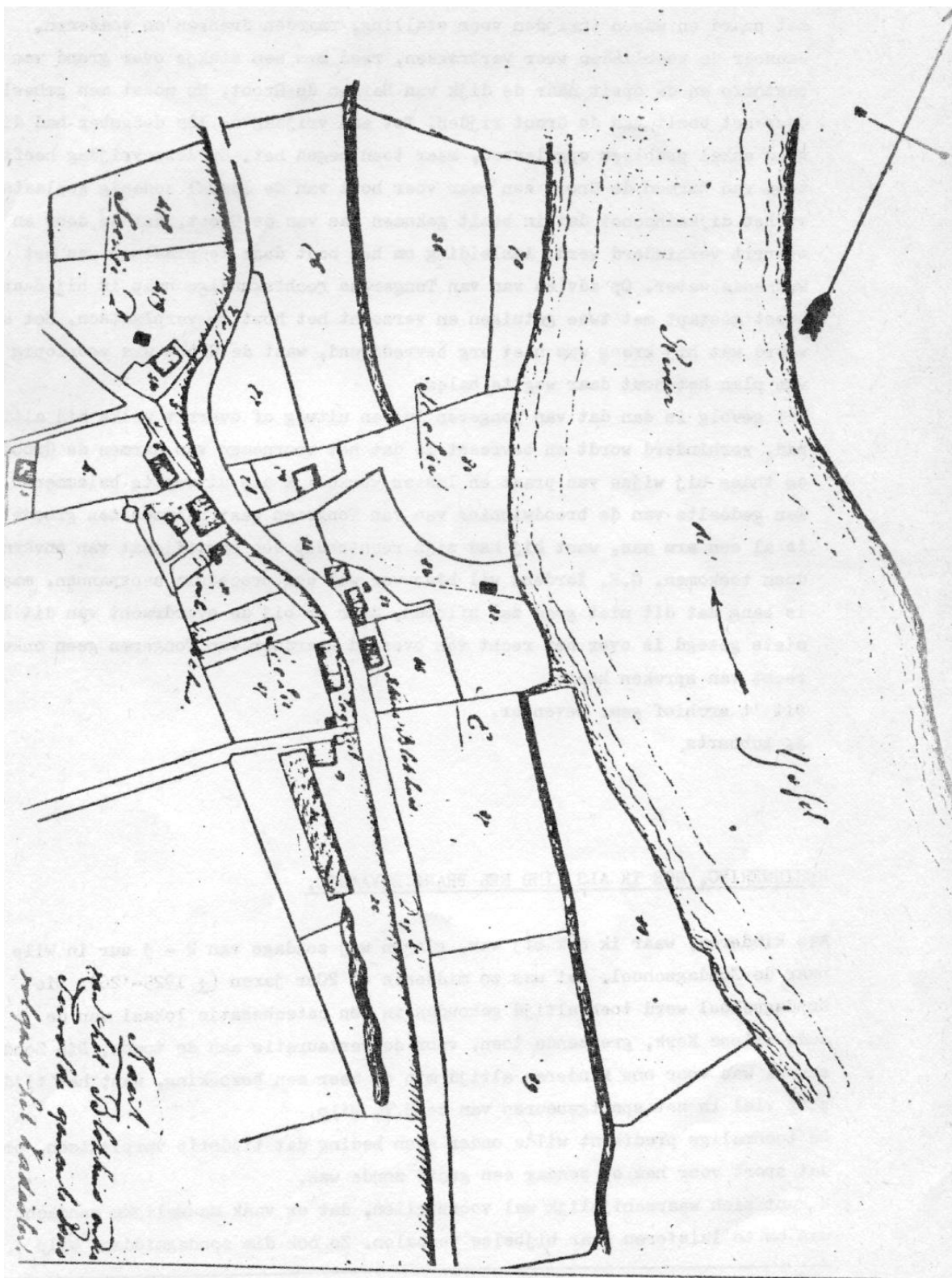
De vraag nu is, waarom de naam kerkenpad, uitkomende bij een boerderij, terwijl de Broekhuizerstraat bijna rechtaan naar de Terwoldse kerk leidt. Had het te doen met het feit, dat men een borrel of bier kon kopen op de terugweg van de kerkdienst. Het is wel bekend dat in deze boerderij vroeger een tapperij was, maar de juiste jaartallen hiervan zijn mij niet bekend. Gaat dit pad misschien zo ver terug dat we in de tijd van de overgang van katholiek naar protestant terecht komen? Zijn er toen in deze boerderij nog katholieke godsdienstoefeningen gehouden? Niet onmogelijk, gezien enkele gegevens uit die tijd. In 1606 werd nog geklaagd, dat in de omgeving paaps gedoopt werd door Meszpapen uit Deventer en die ook nog andere afgoderij bedreven. In 1608 klaagde Ds. Johannes Buranus uit Terwolde hier ook over. In zijn kerspel werden ook nog kinderen door R.K. priesters gedoopt en men wilde niet zeggen wie. Tevens was er in die tijd een vrouw, die in Deventer reeds gegeseld en gebrandmerkt was en uit de stad verbannen was, en die zich hier op hield. Zij zegende hier mens en dier op die voorwaarde dat men het Hervormde geloof afzwoer, ten overstaan van een priester. Of was het toch de tapperij die er iets mee te maken had, want daarover waren ook klachten. De dominee klaagde tenminste over zingen en drinken onder de dienst in de herbergen dicht bij de kerk. Een bron van ergernis voor de Classis. Vragen en gissingen omtrent een niet meer bestaand kerkepad.

J. Lubberts

PROBLEMEN ROND HET KLEINE BLOKHUIS.

In december 1815 komt Gerrit van Tongeren lelijk in de problemen te zitten. Gerrit van Tongeren was toendertijd tapper in het kleine Blokhuis, gelegen aan de dijk te Terwolde. Hij kwam in moeilijkheden door toedoen van Harmen de Groot, die een houthandel bezat en woonde op 't Blokhuis tegenover de tapperij van Gerrit van Tongeren.

De aanleiding van de problemen begonnen eigenlijk met twee vonnissen, waardoor de pastorie ontzet werd uit een stuk land gelegen naast de houtwal, ook wel loswal genoemd. Deze houtwal, eigendom van de stad Deventer was door Harmen de Groot gepacht met de oprit naar de dijk. Harmen de Groot nu, heeft het resterende deel van de gronden nog in bezit zijnde van de pastorie gekocht. Wat is nu het probleem?

Van Tongeren heeft vlak langs de dijk een schuur staan, waar de voerlieden met paard en wagen inrijden voor stalling, paarden drenken en voederen. Wanneer de voerlieden weer vertrokken, reed men een stukje over grond van de pastorie en de oprit naar de dijk van Harmen de Groot. Nu moest men geheel over het bezit van de Groot rijden. Tot aan vrijdag de 12e december had dit geen enkel probleem opgeleverd, maar toen begon het. Op deze vrijdag heeft de zoon van Harmen de Groot een paar voer hout van de loswal zodanig geplaatst op het dijkaanshot dat in bezit gekomen was van de Groot, dat de door en overrit verhinderd werd. Aanleiding om het hout daar te plaatsen was het wassende water. Op advies van van Tongerens rechtskundige hulp is hij naar de Groot gestapt met twee getuigen en verzocht het hout te verplaatsen. Het antwoord wat hij kreeg was niet erg bevredigend, want de Groot was voorlopig niet van plan het hout daar weg te halen.

Het gevolg is dan dat van Tongeren in een uitweg of overrit welke hij altijd had, verhinderd wordt en bevreest is dat het voornemen van Harmen de Groot is om thans bij wijze van praat en laster werkelijk die uitweg te belemmeren. Een gedeelte van de broodwinning van van Tongeren gaat hiermee ten gronde en hij is al een arm man, want hij had zijn rechtshulp een certificaat van onvermogen doen toekomen. G.E. Iordens wil hierover wel een procedure aanspannen, maar is bang dat dit niet goed zal aflopen, daar er bij de overdracht van dit land niets gezegd is over het recht van overpad waardoor van Tongeren geen enkel recht van spreken heeft.

Uit 't archief gem. Deventer.

J. Lubberts.

HERINNERING, HOE IK ALS KIND EEN BRAND ERVAARDE.

Als kinderen, waar ik ook bij was, gingen wij zondags van 2-3 uur in Wilp naar de Zondagschool. Het was zo middenin de 20er jaren (± 1925-'26). Die Zondagschool werd toen altijd gehouden in een catechesatie lokaal van de oude Wilpse Kerk, grenzende toen, voor de restauratie aan de toren. Die Zondagschool was voor ons kinderen altijd min of meer een bezoeking, want het tijdstip viel in het sportgebeuren van de S.V. Wilp.

De toenmalige predikant wilde onder geen beding dat tijdstip verplaatsen, omdat sport voor hem op zondag een grote zonde was.

U kunt zich waarschijnlijk wel voorstellen, dat er vaak nauwelijks aandacht was om te luisteren naar bijbelse verhalen. Zo ook die zondagmiddag. Wilp

moest voetballen en wij zaten allemaal te popelendat het 3 uur zou worden. Het was die zondag broeierig heet en de lucht betrok. In de verte begon het te rommelen, maar echt geen noodweer. De oude mensen plachten dan te zegden, och, 't is moûr een lôs schoer. Echter opeens begon de brandklok te luiden ± half drie. Toen was er voor ons geen houden meer aan en of de dominee nu zei rustig kinderen, hij liet ons toch maar gaan.

Er was gestommel onder de toren. Ik herinner me nog goed, dat boer Lenselink kwam aangereden met 2 paarden voor de wagen. De brandweerlieden waren bezig de brandweerpomp + slangen uit de torenruimte te halen en op te laden.

Er was grote haast, want de bliksem was ingeslagen bie Schriever van de Mare, zo heette het, dat was een oude boerderij aan de Marsstraat (Wilpse Klei), destijds bewoond door de fam. R. Gerritsen.

De Wilpse brandweer moest kostte wat het kost Twello voorwezen, want Twello was ook al gealarmeerd en die had toen al een motorspuit, Ben hele menigte achter de wagen aan. Wij als kinderen liepen binnendoor over de bandijk naar de Marsstraat en zagen de vlammen hoog opschieten. Wilp was eerst en de pomp werd geplaatst in een veeschuur, die niet brandde en waar een handpomp stond. De oude brandweer werd volgepompt en iedereen die maar pompen kon moest helpen. Intussen werd vol spanning uitgekeken naar de overgang over de bandijk of Twello er al aan kwam.

De spuitgasten namen de spuit en ja hoor, de eerste straal water kwam onder gejuich, zo dik als een pink, maar, daar ginghet om, Wilp zou en moest het eerste water geven. Het haalde natuurlijk niets uit, die dunne straal, maar Wilp had gewonnen van Twello zo zeiden de ouderen.

Toen kwam Twello en in zeer korte tijd kwamen er dikke stralen om de brand te blussen.

De spuitgasten van Wilp, dat kunt u zich misschien voorstellen waren zeer voldaan en ik vermoed, dat de premie, die er op stond, later wel nat ge maakt is.

R. Kloosterboer

Gehoord en verder verteld.

Het was een mooie zomermiddag aan het begin van deze eeuw. In de grote tuin voor café de Klok werd een concert gegeven. Het orkest speelde vol overgave weense melodieën en bijna alle inwoners van Terwolde waren present. Het was een gebeurtenis voor het anders zo rustige boerendorpje. Vooraan gezeten de

notabelen van het dorp, reeds een licht blosje op de wangen van een hartversterkertje. Daarachter zittend en staand de overige bewoners, trachtend de reeds wat luidruchtig wordende jongelui te kalmeren.

Doch, plotseling, midden onder de tonen van "Tm Grapfenwald" stond de oude boerderij "Livonia" in lichterlaaie. "Livonia" toendertijd bewoond door twee zeer rijke dames. Het concert werd het concert gelaten en een ieder trachtte te redden wat er te redden viel, want aan blussen was geen denken, met de toen nog primitieve middelen. Zo ook dominee Pekelharing, die wist dat op de bovenverdieping nog veel en duur antiek aanwezig was. Hij haalde met enkele van de omstanders een ladder bij Veldwijk, toenmaals herbergier in de Klok, van de deel. De ladder werd tegen de gevel gezet en dominee Pekelharing klom naar boven. Nauwelijks boven aan de ladder gekomen of een der aanwezige lieden, dubbel aktief door enkele neutjes liep de ladder omver. Dominee kon zich nog net aan de dakgoot vastgrijpen. Het is goed met hem afgelopen, want hij is later in Zeeland beroepen. De volksmond vertelt dat de brand door de meid aangestoken was, omdat ze niet dag en nacht wou dienen. Naderhand heeft meester Evers dit gekocht en er een huis opgezet.

Volksverhalen.

J. Lubberts.

VOORST IN DE SPIEGEL, DER GESCHIEDENIS.

8e aflevering.

Hoven en Hofhorigheid in de gemeente Voorst.

De hoven in de mark, welke door de markerichters werden bewoond, waren in de meeste gevallen onderhorig aan een kerk of een klooster, waarvan het Kapittel van St. Marie te Utrecht wel de voornaamste bezat.

Alleen de hof van Voorst viel buiten de invloed van Utrecht, want deze viel onder de Abdij van Prüm onder de Bisschop van Trier.

Het is merkwaardig, dat de invloed der Duitse geestelijkheid op de inwoners van Voorst, rondde kerk, zijn invloed deed gelden.

Wilp, Twello, Terwolde en Nijbroek hebben de invloed der Utrechtse Bisschoppen beleefd en zijn meer op Deventer georiënteerd, Voorst meer op de Arnhemse invloed.

Voor Voorst, welke aan de Abdij van Prüm was verbonden, vinden wij nog een merkwaardig document, waaraan de bewoners gebonden waren, luidende: "Dan sal der man vonne hause mine hem ein bedde spreiden, dat mins hern genaide von Prüm op rasten möge. Kanhi nit gerasten vur geschrei der vrosche, so sind lude im kerspel, die er erf und guten darof haint dat si die vrosche stillen sullen, dat mins hern genaide rasten moge".

Voor Twello, Wilp enz. Utrachtse kerk lezen wij: 12 mei 1324, "alle dieghen die desen brieff solen sien of horen lesen do ic verstaen Gosuin van der Horst, knape, dat ontfane heb van eersame luden, den deken ende ghemenen Capetel van Sinte Mariën 't Utrecht horen hof, die gheheten is Rypliker, mit alle dien guede dat daer to behoert, van hem in dienstmanstaet om een jaerliken pacht, alse om thien malder roggen ende vyff ende twintich mouder corens, dat men gerstcorens heit, Deventer mate, hem off horen ghewoerden bode jaerlix te betalen op St. Petersdagh".

De eerste dienstman die wordt genoemd is een zekere Bernd van Ryplikhof, die in 't jaar 1259 wordt vermeld. Zeer waarschijnlijk stammende uit het riddermatige geslacht van Wilp.

Hij kreeg deze hof onder voorwaarde, buiten 's Capittels toestemming niet te mogen huwen, dan alleen met diegene, die aan deze hof of ander goeder van 't Capittel eigen zijn en aantonen, van de achtschap van de Abt van Prüm gevrijd te zijn.

Een maal per jaar werd er Hofgericht gehouden. Meestal op St. Martinusdag, wanneer de horigen, die tot de hof behoorden, hun "hoofd- en erftins" betaalden, om na te gaan, of ook enigen van hen of van de goederen die tot de hof behoorden, vervreemd waren en werd onderzocht, of ook personen vertrokken of buiten de echt getrouwd waren. Ook of goederen verdeeld, verzet of verkocht waren. Was dat het geval, dan werden zij weder "ingeboezemd". Het hofgericht had meestal plaats in de voornaamste hofstede, binnen deze hof, waar de horigen dan ook hun verschuldigde hofstins afdroegen, meestal in de vorm van graan. Deze hofstede was dan ook wel berekend voor het opslaan van het graan, want zij waren doorgaans voorzien van extra sterke zolders en werden aangeduid als "Spijkers".

En speciaal hier in de gemeente Voorst werden er vele van die Spijkers aange troffen. De bewoners hiervan kregen in de loop der eeuwen meer privilegiën, kwamen tot welstand, verfraaiden hun huis, brachten het in een verdedigende staat door er een gracht om te leggen en werden allengs een "allodiaal", een vrij eigen goed, een Havesathe, b.v. Duistervoorde.

Om enkele te noemen: 't Veenhiis, Holthuis, Wezeveld, Avernoorde, Dijkhof,

Hunderen, Parckelaer, Kruisvoorde, de Lochem, de Ham, de Leeuwenberg, Huis Wilp, de Tahmer, Sinderen, de Beele, de Sluinen, Middelborgh, de Poll, Hertelaer, enz. Deze liggen als gezaaid door het gehele landschap, een teken, dat het hier reeds in de vroegste tijd een welvarende streek moet zijn geweest.

Bron: gegevens verzameld door de heer G.J. Kedde.
(Wordt vervolgd).